

PRÍLOHA 8. PRAVIDLÁ REALIZÁCIE AKTIVÍT V PROJEKTOCH S PRVKAMI INFRAŠTRUKTÚRY PRE ZABEZPEČENIE ICH SÚLADU SO ZÁSADOU „VÝRAZNE NENARUŠIŤ“

Tento dokument bol vypracovaný na základe **Delegovaného nariadenia komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenaruša plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov.** V tomto dokumente sú stanovené kritériá súladu so zásadou DNSH typov investícií, ktorých realizácia v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko – Slovensko 2021 – 2027 (napr. obnova existujúcich budov, infraštruktúra cyklistických chodníkov) je najpravdepodobnejšia. V závislosti od typu investície Vás môže SpS požiadať aj o preukázanie súladu s technickými kritériami preskúmania uvedenými v Delegovanom nariadení komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021 (toto sa týka napr. investícií, ktoré nie sú zohľadnené v dokumente „Pravidlá realizácie aktivít v projektoch s prvkami infraštruktúry, ktoré zabezpečujú ich súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“).

Obsah

Infraštruktúra cyklistických chodníkov	2
Obnova existujúcich budov	7
Výstavba alebo modernizácia ciest.....	13
Výstavba nových budov	19

Infraštruktúra cyklistických chodníkov

Aby nedošlo k výraznému narušeniu jednotlivých environmentálnych cieľov, bude realizácia infraštruktúry cyklistických chodníkov spolufinancovanej programom prebiehať v súlade s nasledujúcimi pravidlami.

Environmentálny cieľ	Pravidlo uplatňované prijímateľmi
Udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov	<p>Riziká zhoršovania životného prostredia súvisiace so zachovaním kvality vody a zabránením nedostatku vody sa identifikujú a riešia s cieľom dosiahnuť dobrý stav vôd a dobrý ekologický potenciál podľa vymedzenia z článku 2 bodov 22 a 23 nariadenia (EÚ) 2020/852 v súlade so smernicou 2000/60/ES¹ a s plánom riadenia využívania a ochrany vôd vypracovaným na jej základe pre potenciálne ovplyvnený vodný útvar alebo vodné útvary po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami.</p> <p>Ak sa vykoná posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa smernice 2011/92/EÚ, ktoré bude zahŕňať posúdenie vplyvu na vodu podľa smernice 2000/60/ES, za predpokladu vyriešenia zistených rizík sa nevyžaduje žiadne ďalšie posúdenie vplyvu na vodu.</p>
Prechod na obehové hospodárstvo	<p>V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie je aspoň 70 % (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný (okrem prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov stanovenom v rozhodnutí 2000/532/ES)² a pochádza zo staveniska, pripravených na opätovné použitie, recykláciu a iné materiálové zhodnotenie, a to vrátane činností spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad</p>

¹ V prípade činností v tretích krajinách sa na zmiernenie nepriaznivého vplyvu na stav vodného útvaru vykonávajú všetky realizovateľné kroky v súlade s platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo medzinárodnými normami, v ktorých sa presadzujú rovnocenné ciele dobrého stavu vôd a dobrého ekologického potenciálu prostredníctvom rovnocenných procesnoprávných a hmotnoprávných pravidiel, t. j. plánu riadenia využívania a ochrany vôd vypracovaného na základe konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami, ktorým sa zabezpečuje 1. posúdenie vplyvu činností na identifikovaný stav alebo ekologický potenciál potenciálne ovplyvneného vodného útvaru alebo vodných útvarov a 2. zabránenie zhoršeniu dobrého stavu/ekologického potenciálu, prípadne, ak to nie je možné, 3. sa toto zhoršenie opodstatňuje nedostatkom lepších alternatív pre životné prostredie, ktoré by neboli neprimerane nákladné/technicky neuskutočniteľné.

² Rozhodnutie Komisie 2000/532/ES z 3. mája 2000 nahradzujúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch, a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (Ú. v. E S L 226, 6.9.2000, s. 3).

	ako náhrada za iné materiály. Prevádzkovatelia obmedzujú vznik odpadu v procesoch súvisiacich s výstavbou a demoláciou v súlade s Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie, ³ pričom prihliadajú na najlepšie dostupné techniky a využívajú selektívnu demoláciu, aby bolo možné odstránenie nebezpečného odpadu a bezpečné nakladanie s ním, ako aj selektívne odstraňovanie materiálov pomocou dostupných triediacich systémov pre stavebný odpad a odpad z demolácie, čím sa uľahčí opätovné používanie a vysokokvalitná recyklácia.
Prevenca a kontrola znečisťovania životného prostredia	Sú zavedené opatrenia na zníženie emisií hluku, prachu a znečisťujúcich látok počas stavebných alebo údržbárskych prác.
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov	<p>Posúdenie vplyvov na životné prostredie alebo preskúmanie⁴ sa uskutočnilo v súlade so smernicou 2011/92/EÚ.⁵</p> <p>V prípade uskutočnenia posúdenia vplyvov na životné prostredie sa vykonávajú požadované zmierňujúce a kompenzačné opatrenia na ochranu životného prostredia.</p> <p>V prípade lokalít alebo činností na územiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane chránených území sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ostatných chránených území) sa v prípade potreby uskutočnilo vhodné posúdenie,⁶</p>

³ Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie (verzia zo 4. júna 2021: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

⁴ Postup, na základe ktorého príslušný orgán určuje, či majú byť projekty uvedené v prílohe II k smernici 2011/92/EÚ predmetom posúdenia vplyvov na životné prostredie (ako sa uvádza v článku 4 ods. 2 uvedenej smernice)

⁵ V prípade činností v tretích krajinách sa v súlade s rovnocennými platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo medzinárodnými normami, v ktorých sa vyžaduje vykonanie posúdenia vplyvov na životné prostredie alebo preskúmania, použije napríklad výkonnostná norma Medzinárodnej finančnej korporácie č. 1: Posúdenie a riadenie environmentálnych a sociálnych rizík.

⁶ V súlade so smernicami 2009/147/ES a 92/43/EHS. V prípade činností prebiehajúcich v tretích krajinách sa v súlade s rovnocennými platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo medzinárodnými normami, ktorých cieľom je ochrana prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a v ktorých sa vyžaduje vykonanie 1. postupu preskúmania na určenie toho, či je v prípade danej činnosti potrebné vhodné posúdenie možných vplyvov na chránené biotopy a druhy; 2. takéhoto vhodného posúdenia, ak sa na základe preskúmania určí, že je potrebné, použije napríklad

	a na jeho základe sa vykonávajú potrebné zmierňujúce opatrenia. ⁷
Adaptácia na zmenu klímy	<p>Z rizík uvedených v nižšie sa nachádzajúcej tabuľke sa na základe vykonania dôsledného posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy v nasledujúcich krokoch identifikujú fyzické klimatické riziká, ktoré sú pre činnosť podstatné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • preverenie činnosti s cieľom identifikovať, ktoré fyzické klimatické riziká zo zoznamu uvedeného v tabuľke Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev môžu ovplyvniť výkon hospodárskej činnosti počas jej očakávanej životnosti; • v prípade posúdenia činnosti ako ohrozenej jedným alebo viacerými fyzickými klimatickými rizikami uvedenými v tabuľke Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev – posúdenie klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy s cieľom posúdiť závažnosť fyzických klimatických rizík pre hospodársku činnosť; • posúdenie adaptačných riešení, ktorými sa môže zmierniť identifikované fyzické klimatické riziko. <p>Posúdenie klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy je primerané rozsahu činnosti a jej očakávanej životnosti, a to takto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v prípade činností s očakávanou životnosťou do 10 rokov sa posúdenie vykonáva aspoň na základe projekcií klímy v najmenšom vyhovujúcom rozsahu; • v prípade všetkých ostatných činností sa posúdenie vykonáva na základe najnovších a najpodrobnejších projekcií klímy v rámci rôznych existujúcich budúcich scenárov⁸ zlučiteľných s očakávanou životnosťou činnosti, a to vrátane aspoň 10 až 30-ročných scenárov projekcií klímy pre zásadné investície. <p>Projekcie klímy a posúdenie vplyvov vychádzajú z najlepších postupov a dostupných usmernení, pričom sa v nich prihliada aj na najnovšie vedecké poznatky v oblasti analýzy zraniteľnosti a rizika a súvisiace metodiky v súlade s</p>

výkonnostná norma Medzinárodnej finančnej korporácie č. 6: Ochrana biodiverzity a udržateľný manažment živých prírodných zdrojov.

⁷ Uvedené opatrenia majú slúžiť na zabezpečenie toho, aby projekt, plán alebo činnosť nemali žiadne významné vplyvy na ciele ochrany chráneného územia.

⁸ K budúcim scenárom patria reprezentatívne profily vývoja koncentrácie Medzivládneho panela o zmene klímy RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 a RCP8.5

	<p>najnovšími správami Medzivládneho panela o zmene klímy,⁹ vedeckými recenzovanými publikáciami a modelmi otvorených zdrojov,¹⁰ prípadne platenými modelmi.</p> <p>V prípade existujúcich činností a nových činností, pri ktorých sa využíva existujúci hmotný majetok, hospodársky subjekt realizuje počas obdobia až piatich rokov fyzické aj nefyzické riešenia (ďalej len „adaptačné riešenia“) na zmiernenie najvýznamnejších identifikovaných fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné. Na realizáciu týchto riešení sa vypracuje príslušný plán adaptácie.</p> <p>V prípade nových činností a existujúcich činností, pri ktorých sa využíva nový hmotný majetok, hospodársky subjekt začlení adaptačné riešenia na zmiernenie najvýznamnejších identifikovaných fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné, už do fázy návrhu a výstavby a realizuje ich ešte pred začatím operácií.</p> <p>Realizované adaptačné riešenia nemajú nepriaznivý vplyv na adaptačné snahy ani na úroveň odolnosti iných ľudí, prírody, kultúrneho dedičstva, majetku a iných hospodárskych činností voči fyzickým klimatickým rizikám; sú zlučiteľné s miestnymi, odvetvovými, regionálnymi alebo vnútroštátnymi stratégiami a plánmi adaptácie a v čo najväčšej miere sa v nich prihliada na využívanie riešení blízke prírode¹¹ alebo modrej či zelenej infraštruktúry.¹²</p> <p>Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev</p>
--	---

⁹ Hodnotiace správy o zmene klímy: Dôsledky, adaptácia a zraniteľnosť, ktoré pravidelne uverejňuje Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC), orgán Organizácie Spojených národov pre hodnotenie vedeckých poznatkov týkajúcich sa zmeny klímy, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

¹⁰ Ako napríklad služby programu Copernicus riadené Európskou komisiou.

¹¹ Riešenia blízke prírode sú podľa vymedzenia „riešení inšpirovanými a podporovanými prírodou, sú nákladovo efektívne a súbežne poskytujú environmentálne, sociálne a hospodárske výhody a pomáhajú budovať odolnosť. Takéto riešenia prinášajú do miest, krajiny a morského prostredia čoraz rozmanitejšiu prírodu a prírodné prvky a procesy prostredníctvom systémových intervencií prispôsobených miestnym podmienkam a efektívne využívajúcich zdroje.“ Riešenia blízke prírode sú teda prínosné pre biodiverzitu a podporujú širokú škálu ekosystémových služieb (verzia z 4. júna 2021]: <https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs>

¹² Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Zelená infraštruktúra – Zvelaďovanie prírodného kapitálu Európy [COM(2013) 0249 final].

		Súvisiace s teplotou	Súvisiace s vetrom	Súvisiace s vodou	Súvisiace s pevnou hmotou
	Chronické	Meniaca sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda)	Meniace sa veterné pomery	Meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/ľad)	Pobrežná erózia
		Teplotný stres		Zrážky alebo hydrologická variabilita	Degradácia pôdy
		Variabilita teplôt		Acidifikácia oceánov	Erózia pôdy
		Roztápanie permafrostu		Prienik slanej vody	Soliflukcia
				Zvyšovanie hladiny morí	
				Nedostatok vody	
	Akútne	Vlna horúčav	Cyklóny, hurikány, tajfúny	Sucho	Lavína
		Studená vlna/mráz	Búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice)	Intenzívne zrážky (dážď, krupobitie, sneh/ľad)	Zosuv pôdy
		Prírodný požiar	Tornádo	Povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie	Sadanie pôdy

				územia dažďovou alebo podzemnou vodou)	
				Vyliatie ľadovcového jazera	
Zmiernenie zmeny klímy	Neuplatňuje sa				

Obnova existujúcich budov

Aby nedošlo k výraznému narušeniu jednotlivých environmentálnych cieľov, bude obnova budov spolufinancovaná programom realizovaná v súlade s nasledujúcimi pravidlami.

Environmentálny cieľ	Pravidlo uplatňované prijímateľmi
Udržiateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov	<p>V prípade inštalácie nasledujúcich zariadení na využívanie vody v rámci prác obnovy, a to s výnimkou prác obnovy v jednotkách obytných budov, sa na základe výrobnnej dokumentácie, osvedčovania budov alebo existujúceho štítku výrobku v Únii potvrdzuje v súlade s technickými špecifikáciami spotreba vody týchto konkrétnych zariadení:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prietok sa zaznamenáva pri štandardnom referenčnom tlaku 3 – 0/+ 0,2 baru alebo v prípade výrobkov s nízkym tlakom 0,1 – 0/+ 0,02. 2. Prietok pri nižšom tlaku 1,5 – 0/+ 0,2 baru je $\geq 60 \%$ maximálneho dostupného prietoku. 3. V prípade sprích s miešacou batériou je referenčná teplota $38 \pm 1 \text{ }^{\circ}\text{C}$ 4. Ak musí byť prietok nižší ako 6 l/min., vyhovuje pravidlu stanovenému v bode 2. 5. V prípade kohútikov sa vykonáva postup z časti 10.2.3 normy EN 200, a to s týmito výnimkami:

	<p>a) v prípade kohútikov, ktoré nie sú obmedzené len na použitie pri nízkom tlaku: použitie tlaku 3 – 0/+ 0,2 baru striedavo na teplý a studený prívod;</p> <p>b) v prípade kohútikov, ktoré sú obmedzené len na použitie pri nízkom tlaku: použitie tlaku 0,4 – 0/+ 0,02 baru na teplý a studený prívod a úplné otvorenie ovládača prietoku.</p> <p>Spotreba vody v prípade:</p> <p>a) kohútikov umývadiel a kohútikov v kuchyni, ktorých maximálny prietok vody je 6 l/min.;</p> <p>b) sprch, ktorých maximálny prietok vody je 8 l/min.;</p> <p>c) WC vrátane príslušenstva, mís a splachovacích nádrží, ktorých úplný objem splachovacej vody je maximálne 6 litrov a maximálny priemerný objem splachovacej vody je 3,5 litra;</p> <p>d) pisoárov, ktoré spotrebujú maximálne 2 litre za hodinu na jednu misu. Splachovacie pisoáre majú maximálny úplný objem splachovacej vody 1 liter.</p>
Prechod na obehové hospodárstvo	<p>V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie je aspoň 70 % (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný (okrem prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov stanovenom v rozhodnutí 2000/532/ES)¹³ a pochádza zo staveniska, pripravených na opätovné použitie, recykláciu a iné materiálové zhodnotenie, a to vrátane činností spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály. Prevádzkovatelia obmedzujú vznik odpadu v procesoch súvisiacich s výstavbou a demoláciou v súlade s Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie,¹⁴ pričom prihládajú na najlepšie dostupné techniky a využívajú selektívnu demoláciu, aby bolo možné odstránenie nebezpečného odpadu a bezpečné nakladanie s ním, ako aj</p>

¹³ Rozhodnutie Komisie 2000/532/ES z 3. mája 2000 nahradzujúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch, a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (Ú. v. ES L 226, 6.9.2000, s. 3).

¹⁴ Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie (verzia zo 4. júna 2021: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

	<p>selektívne odstraňovanie materiálov pomocou dostupných triediacich systémov pre stavebný odpad a odpad z demolácie, čím sa uľahčí opätovné používanie a vysokokvalitná recyklácia.</p> <p>Projektmi budov a technikami ich výstavby sa podporuje obehovosť, a najmä sa preukazuje na základe odkazu na normu ISO 20887¹⁵ alebo iné normy posudzovania demontáže alebo prispôsobiteľnosti budov, ako sa v ich návrhoch dosahuje väčšia efektívnosť pri využívaní zdrojov, prispôsobiteľnosť, flexibilita a rozobratelnosť, aby sa zabezpečilo ich opätovné použitie a recyklácia.</p>
Prevenca a kontrola znečisťovania životného prostredia	<p>Stavebné prvky a materiály použité pri výstavbe spĺňajú nasledujúce kritériá.</p> <p>Táto činnosť nemá za následok výrobu, uvedenie na trh alebo používanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) látok uvedených v prílohe I alebo II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktoré sú prítomné v podobe neúmyselného stopového množstva kontaminantu; b) ortuti a zlúčenín ortuti, jej zmesí a výrobkov s prídavkom ortuti podľa vymedzenia z článku 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/852; c) látok uvedených v prílohe I alebo II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch; d) látok uvedených v prílohe II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktoré sú v plnom súlade s článkom 4 ods. 1 uvedenej smernice; e) látok uvedených v prílohe XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktoré sú v plnom súlade s podmienkami uvedenými v danej prílohe; f) látok, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článku 57 nariadenia (ES) č. 1907/2006 a boli identifikované v súlade s článkom 59 ods. 1 uvedeného nariadenia, a to či už

¹⁵ ISO 20887:2020, Udržateľnosť budov a stavebnoinžinierskych prác. Návrh na zabezpečenie demontáže a prispôsobiteľnosti. Zásady, požiadavky a usmernenia (verzia zo 4. júna 2021: <https://www.iso.org/standard/69370.html>).

	<p>samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktorých použitie je preukázateľne veľmi dôležité pre spoločnosť;</p> <p>g) iných látok, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článku 57 nariadenia (ES) č. 1907/2006, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktorých použitie je preukázateľne veľmi dôležité pre spoločnosť.</p> <p>Stavebné prvky a materiály použité pri obnove budov, ktoré môžu prísť do kontaktu s obyvateľmi,¹⁶ emitujú menej ako 0,06 mg formaldehydu na m³ materiálu alebo prvku, čo sa preukáže skúšaním v súlade s podmienkami uvedenými v prílohe XVII k nariadeniu (ES) č. 1907/2006, a menej ako 0,001 mg karcinogénnych prchavých organických zlúčenín kategórií 1A a 1B na m³ materiálu alebo prvku, čo sa preukáže skúšaním v súlade s normou CEN/EN 16516 a ISO 16000-3:2011¹⁷ alebo inými rovnocennými normalizovanými skúšobnými podmienkami a metódami určovania.¹⁸</p> <p>Sú zavedené opatrenia na zníženie emisií hluku, prachu a znečisťujúcich látok počas stavebných alebo údržbárskych prác.</p>
Zmiernenie zmeny klímy	Budova nie je určená na ťažbu, uskladňovanie, prepravu ani výrobu fosílnych palív.
Adaptácia na zmenu klímy	<p>Z rizík uvedených v nižšie sa nachádzajúcej tabuľke sa na základe vykonania dôsledného posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy v nasledujúcich krokoch identifikujú fyzické klimatické riziká, ktoré sú pre činnosť podstatné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • preverenie činnosti s cieľom identifikovať, ktoré fyzické klimatické riziká zo zoznamu uvedeného v tabuľke Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev môžu ovplyvniť výkon hospodárskej činnosti počas jej očakávanej životnosti; • v prípade posúdenia činnosti ako ohrozenej jedným alebo viacerými fyzickými klimatickými rizikami uvedenými v tabuľke Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev –

¹⁶ Týka sa to náterových farieb a lakov, stropných obkladov, podlahových krytín vrátane súvisiacich lepidiel a tesniacich materiálov, vnútornej izolácie a povrchových úprav interiérov, napríklad takých, ktorými sa odstraňuje vlhkosť a pleseň.

¹⁷ ISO 16000-3:2011, O vzduchu vo vnútorných priestoroch. Časť 3: Stanovenie formaldehydu a iných karbonylových zlúčenín v ovzduší vo vnútorných priestoroch a v ovzduší skúšobnej komory. Metóda aktívneho výberu vzorky (verzia zo 4. júna 2021: <https://www.iso.org/standard/51812.html>).

¹⁸ Prahové hodnoty emisií karcinogénnych prchavých organických zlúčenín sa vzťahujú na 28-dňové skúšobné obdobie.

	<p>posúdenie klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy s cieľom posúdiť závažnosť fyzických klimatických rizík pre hospodársku činnosť;</p> <ul style="list-style-type: none"> • posúdenie adaptačných riešení, ktorými sa môže zmierniť identifikované fyzické klimatické riziko. <p>Posúdenie klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy je primerané rozsahu činnosti a jej očakávanej životnosti, a to takto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v prípade činností s očakávanou životnosťou do 10 rokov sa posúdenie vykonáva aspoň na základe projekcií klímy v najmenšom vyhovujúcom rozsahu; • v prípade všetkých ostatných činností sa posúdenie vykonáva na základe najnovších a najpodrobnejších projekcií klímy v rámci rôznych existujúcich budúcich scenárov¹⁹ zlučiteľných s očakávanou životnosťou činnosti, a to vrátane aspoň 10 až 30-ročných scenárov projekcií klímy pre zásadné investície. <p>Projekcie klímy a posúdenie vplyvov vychádzajú z najlepších postupov a dostupných usmernení, pričom sa v nich prihliada aj na najnovšie vedecké poznatky v oblasti analýzy zraniteľnosti a rizika a súvisiace metodiky v súlade s najnovšími správami Medzivládneho panela o zmene klímy,²⁰ vedeckými recenzovanými publikáciami a modelmi otvorených zdrojov,²¹ prípadne platenými modelmi.</p> <p>V prípade existujúcich činností a nových činností, pri ktorých sa využíva existujúci hmotný majetok, hospodársky subjekt realizuje počas obdobia až piatich rokov fyzické aj nefyzické riešenia (ďalej len „adaptačné riešenia“) na zmiernenie najvýznamnejších identifikovaných fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné. Na realizáciu týchto riešení sa vypracuje príslušný plán adaptácie.</p> <p>V prípade nových činností a existujúcich činností, pri ktorých sa využíva nový hmotný majetok, hospodársky subjekt začlení adaptačné riešenia na zmiernenie najvýznamnejších identifikovaných fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné, už do fázy návrhu a výstavby a realizuje ich ešte pred začatím operácií.</p>
--	--

¹⁹ K budúcim scenárom patria reprezentatívne profily vývoja koncentrácie Medzivládneho panela o zmene klímy RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 a RCP8.5.

²⁰ Hodnotiace správy o zmene klímy: Dôsledky, adaptácia a zraniteľnosť, ktoré pravidelne uverejňuje Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC), orgán Organizácie Spojených národov pre hodnotenie vedeckých poznatkov týkajúcich sa zmeny klímy, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

²¹ Ako napríklad služby programu Copernicus riadené Európskou komisiou.

Realizované adaptačné riešenia nemajú nepriaznivý vplyv na adaptačné snahy ani na úroveň odolnosti iných ľudí, prírody, kultúrneho dedičstva, majetku a iných hospodárskych činností voči fyzickým klimatickým rizikám; sú zlučiteľné s miestnymi, odvetvovými, regionálnymi alebo vnútroštátnymi stratégiami a plánmi adaptácie a v čo najväčšej miere sa v nich prihliada na využívanie riešení blízke prírode²² alebo modrej či zelenej infraštruktúry.²³

Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev

	Súvisiace s teplotou	Súvisiace s vetrom	Súvisiace s vodou	Súvisiace s pevnou hmotou
Chronické	Meniaca sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda)	Meniace sa veterné pomery	Meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/lad)	Pobrežná erózia
	Teplotný stres		Zrážky alebo hydrologická variabilita	Degradácia pôdy
	Variabilita teplôt		Acidifikácia oceánov	Erózia pôdy
	Roztápanie permafrostu		Prienik slanej vody	Soliflukcia
			Zvyšovanie hladiny morí	

²² Riešenia blízke prírode sú podľa vymedzenia „riešeniami inšpirovanými a podporovanými prírodou, sú nákladovo efektívne a súbežne poskytujú environmentálne, sociálne a hospodárske výhody a pomáhajú budovať odolnosť. Takéto riešenia prinášajú do miest, krajiny a morského prostredia čoraz rozmanitejšiu prírodu a prírodné prvky a procesy prostredníctvom systémových intervencií prispôsobených miestnym podmienkam a efektívne využívajúcich zdroje.“ Riešenia blízke prírode sú teda prínosné pre biodiverzitu a podporujú širokú škálu ekosystémových služieb (verzia z 4. júna 2021]: <https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs>).

²³ Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Zelená infraštruktúra – Zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy [COM(2013) 0249 final].

				Nedostatok vody	
	Akútne	Vlna horúčav	Cyklóny, hurikány, tajfúny	Sucho	Lavína
		Studená vlna/mráz	Búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice)	Intenzívne zrážky (dážď, krupobitie, sneh/ľad)	Zosuv pôdy
		Prírodný požiar	Tornádo	Povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia dažďovou alebo podzemnou vodou)	Sadanie pôdy
				Vylatie ľadovcového jazera	

Výstavba alebo modernizácia ciest

Aby nedošlo k výraznému narušeniu jednotlivých environmentálnych cieľov, bude výstavba alebo modernizácia ciest spolufinancovaná programom realizovaná v súlade s nasledujúcimi pravidlami.

Environmentálny cieľ	Pravidlo uplatňované prijímateľmi
Udržiateľné využívanie a ochrana vodných	Riziká zhoršovania životného prostredia súvisiace so zachovaním kvality vody a zabránením nedostatku vody sa identifikujú a riešia s cieľom dosiahnuť dobrý stav vôd a dobrý ekologický potenciál podľa vymedzenia z článku 2 bodov 22 a 23 nariadenia (EÚ) 2020/852 v súlade so

a morských zdrojov	<p>smernicou 2000/60/ES²⁴ a s plánom riadenia využívania a ochrany vôd vypracovaným na jej základe pre potenciálne ovplyvnený vodný útvar alebo vodné útvary po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami.</p> <p>Ak sa vykoná posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa smernice 2011/92/EÚ, ktoré bude zahŕňať posúdenie vplyvu na vodu podľa smernice 2000/60/ES, za predpokladu vyriešenia zistených rizík sa nevyžaduje žiadne ďalšie posúdenie vplyvu na vodu.</p>
Prechod na obehové hospodárstvo	<p>V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie je aspoň 70 % (hmotnosti) stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný (okrem prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov stanovenom v rozhodnutí 2000/532/ES)²⁵ a pochádza zo staveniska, pripravených na opätovné použitie, recykláciu a iné materiálové zhodnotenie, a to vrátane činností spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály. Prevádzkovatelia obmedzujú vznik odpadu v procesoch súvisiacich s výstavbou a demoláciou v súlade s Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie,²⁶ pričom prihliadajú na najlepšie dostupné techniky a využívajú selektívnu demoláciu, aby bolo možné odstránenie nebezpečného odpadu a bezpečné nakladanie s ním, ako aj selektívne odstraňovanie materiálov pomocou dostupných triediacich systémov pre stavebný odpad a odpad z</p>

²⁴ V prípade činností v tretích krajinách sa na zmiernenie nepriaznivého vplyvu na stav vodného útvaru vykonávajú všetky realizovateľné kroky v súlade s platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo medzinárodnými normami, v ktorých sa presadzujú rovnocenné ciele dobrého stavu vôd a dobrého ekologického potenciálu prostredníctvom rovnocenných procesnoprávných a hmotnoprávných pravidiel, t. j. plánu riadenia využívania a ochrany vôd vypracovaného na základe konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami, ktorým sa zabezpečuje 1. posúdenie vplyvu činností na identifikovaný stav alebo ekologický potenciál potenciálne ovplyvneného vodného útvaru alebo vodných útvarov a 2. zabránenie zhoršeniu dobrého stavu/ekologického potenciálu, prípadne, ak to nie je možné, 3. sa toto zhoršenie opodstatňuje nedostatkom lepších alternatív pre životné prostredie, ktoré by neboli neprimerane nákladné/technicky neuskutočniteľné.

²⁵ Rozhodnutie Komisie 2000/532/ES z 3. mája 2000 nahradzujúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch, a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (Ú. v. ES L 226, 6.9.2000, s. 3).

²⁶ Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie (verzia zo 4. júna 2021: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

	demolácie, čím sa uľahčí opätovné používanie a vysokokvalitná recyklácia.
Prevenčia a kontrola znečisťovania životného prostredia	<p>Tam, kde je to potrebné, sa výstavbou nekrytých priekop, protihlukových stien a vykonaním ďalších opatrení zmiernia hluk a vibrácie pochádzajúce z používania infraštruktúry, ktoré musia zároveň byť v súlade so smernicou 2002/49/ES.</p> <p>Sú zavedené opatrenia na zníženie emisií hluku, prachu a znečisťujúcich látok počas stavebných alebo údržbárskych prác.</p>
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov	<p>Posúdenie vplyvov na životné prostredie alebo preskúmanie²⁷ sa uskutočnilo v súlade so smernicou 2011/92/EÚ.²⁸</p> <p>V prípade uskutočnenia posúdenia vplyvov na životné prostredie sa vykonajú požadované zmierňujúce a kompenzačné opatrenia na ochranu životného prostredia.</p> <p>V prípade lokalít alebo činností na územiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane chránených území sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ostatných chránených území) sa v prípade potreby uskutočnilo vhodné posúdenie,²⁹ a na jeho základe sa vykonávajú potrebné zmierňujúce opatrenia.³⁰</p> <p>V relevantných prípadoch sa údržbou vegetácie popri cestnej dopravnej infraštruktúre zabezpečí, aby sa nešírili invázne druhy.</p> <p>Boli vykonané zmierňujúce opatrenia na zabránenie zrážkam voľne žijúcich živočíchov.</p>

²⁷ Postup, na základe ktorého príslušný orgán určuje, či majú byť projekty uvedené v prílohe II k smernici 2011/92/EÚ predmetom posúdenia vplyvov na životné prostredie (ako sa uvádza v článku 4 ods. 2 uvedenej smernice).

²⁸ V prípade činností v tretích krajinách sa v súlade s rovnocennými platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo medzinárodnými normami, v ktorých sa vyžaduje vykonanie posúdenia vplyvov na životné prostredie alebo preskúmania, použije napríklad výkonnostná norma Medzinárodnej finančnej korporácie č. 1: Posúdenie a riadenie environmentálnych a sociálnych rizík.

²⁹ V súlade so smernicami 2009/147/ES a 92/43/EHS. V prípade činností prebiehajúcich v tretích krajinách sa v súlade s rovnocennými platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo medzinárodnými normami, ktorých cieľom je ochrana prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a v ktorých sa vyžaduje vykonanie 1. postupu preskúmania na určenie toho, či je v prípade danej činnosti potrebné vhodné posúdenie možných vplyvov na chránené biotopy a druhy; 2. takéhoto vhodného posúdenia, ak sa na základe preskúmania určí, že je potrebné, použije napríklad výkonnostná norma Medzinárodnej finančnej korporácie č. 6: Ochrana biodiverzity a udržateľný manažment živých prírodných zdrojov.

³⁰ Uvedené opatrenia majú slúžiť na zabezpečenie toho, aby projekt, plán alebo činnosť nemali žiadne významné vplyvy na ciele ochrany chráneného územia.

<p>Zmiernenie zmeny klímy</p>	<p>V prípade novej infraštruktúry alebo významnej obnovy je zabezpečená odolnosť infraštruktúry proti zmene klímy v súlade s vhodným postupom overenia zohľadnenia problematiky zmeny klímy, v rámci ktorého sa meria uhlíková stopa a jednoznačne vymedzujú tieňové náklady na uhlík. Táto uhlíková stopa sa týka emisií v rozsahu 1 – 3 a preukazuje sa ňou, že infraštruktúra nebude viesť k dodatočným relatívnym emisiám skleníkových plynov vypočítaným na základe konzervatívnych odhadov, hodnôt a postupov.</p>
<p>Adaptácia na zmenu klímy</p>	<p>Z rizík uvedených v nižšie sa nachádzajúcej tabuľke sa na základe vykonania dôsledného posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy v nasledujúcich krokoch identifikujú fyzické klimatické riziká, ktoré sú pre činnosť podstatné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • preverenie činnosti s cieľom identifikovať, ktoré fyzické klimatické riziká zo zoznamu uvedeného v tabuľke Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev môžu ovplyvniť výkon hospodárskej činnosti počas jej očakávanej životnosti; • v prípade posúdenia činnosti ako ohrozenej jedným alebo viacerými fyzickými klimatickými rizikami uvedenými v tabuľke Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev – posúdenie klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy s cieľom posúdiť závažnosť fyzických klimatických rizík pre hospodársku činnosť; • posúdenie adaptačných riešení, ktorými sa môže zmierniť identifikované fyzické klimatické riziko. <p>Posúdenie klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy je primerané rozsahu činnosti a jej očakávanej životnosti, a to takto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • v prípade činností s očakávanou životnosťou do 10 rokov sa posúdenie vykonáva aspoň na základe projekcií klímy v najmenšom vyhovujúcom rozsahu; • v prípade všetkých ostatných činností sa posúdenie vykonáva na základe najnovších a najpodrobnejších projekcií klímy v rámci rôznych existujúcich budúcich scenárov³¹ zlučiteľných s očakávanou životnosťou činnosti, a to vrátane aspoň 10 až 30-ročných scenárov projekcií klímy pre zásadné investície.

³¹ K budúcim scenárom patria reprezentatívne profily vývoja koncentrácie Medzivládneho panela o zmene klímy RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 a RCP8.5

Projekcie klímy a posúdenie vplyvov vychádzajú z najlepších postupov a dostupných usmernení, pričom sa v nich prihliada aj na najnovšie vedecké poznatky v oblasti analýzy zraniteľnosti a rizika a súvisiace metodiky v súlade s najnovšími správami Medzivládneho panela o zmene klímy,³² vedeckými recenzovanými publikáciami a modelmi otvorených zdrojov,³³ prípadne platenými modelmi.

V prípade existujúcich činností a nových činností, pri ktorých sa využíva existujúci hmotný majetok, hospodársky subjekt realizuje počas obdobia až piatich rokov fyzické aj nefyzické riešenia (ďalej len „adaptačné riešenia“) na zmiernenie najvýznamnejších identifikovaných fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné. Na realizáciu týchto riešení sa vypracuje príslušný plán adaptácie.

V prípade nových činností a existujúcich činností, pri ktorých sa využíva nový hmotný majetok, hospodársky subjekt začlení adaptačné riešenia na zmiernenie najvýznamnejších identifikovaných fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné, už do fázy návrhu a výstavby a realizuje ich ešte pred začatím operácií.

Realizované adaptačné riešenia nemajú nepriaznivý vplyv na adaptačné snahy ani na úroveň odolnosti iných ľudí, prírody, kultúrneho dedičstva, majetku a iných hospodárskych činností voči fyzickým klimatickým rizikám; sú zlučiteľné s miestnymi, odvetvovými, regionálnymi alebo vnútroštátnymi stratégiami a plánmi adaptácie a v čo najväčšej miere sa v nich prihliada na využívanie riešení blízke prírode³⁴ alebo modrej či zelenej infraštruktúry.³⁵

Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev

³² Hodnotiace správy o zmene klímy: Dôsledky, adaptácia a zraniteľnosť, ktoré pravidelne uverejňuje Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC), orgán Organizácie Spojených národov pre hodnotenie vedeckých poznatkov týkajúcich sa zmeny klímy, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

³³ Ako napríklad služby programu Copernicus riadené Európskou komisiou.

³⁴ Riešenia blízke prírode sú podľa vymedzenia „riešení inšpirovanými a podporovanými prírodou, sú nákladovo efektívne a súbežne poskytujú environmentálne, sociálne a hospodárske výhody a pomáhajú budovať odolnosť. Takéto riešenia prinášajú do miest, krajiny a morského prostredia čoraz rozmanitejšiu prírodu a prírodné prvky a procesy prostredníctvom systémových intervencií prispôsobených miestnym podmienkam a efektívne využívajúcich zdroje.“ Riešenia blízke prírode sú teda prínosné pre biodiverzitu a podporujú širokú škálu ekosystémových služieb (verzia z 4. júna 2021]: <https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs>)

³⁵ Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Zelená infraštruktúra – Zvelaďovanie prírodného kapitálu Európy [COM(2013) 0249 final].

		Súvisiace s teplotou	Súvisiace s vetrom	Súvisiace s vodou	Súvisiace s pevnou hmotou
	Chronické	Meniaca sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda)	Meniace sa veterné pomery	Meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/lad)	Pobrežná erózia
		Teplotný stres		Zrážky alebo hydrologická variabilita	Degradácia pôdy
		Variabilita teplôt		Acidifikácia oceánov	Erózia pôdy
		Roztápanie permafrostu		Prienik slanej vody	Soliflukcia
				Zvyšovanie hladiny morí	
				Nedostatok vody	
	Akútne	Vlna horúčav	Cyklóny, hurikány, tajfúny	Sucho	Lavína
		Studená vlna/mráz	Búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice)	Intenzívne zrážky (dážď, krupobitie, sneh/lad)	Zosuv pôdy
		Prírodný požiar	Tornádo	Povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia	Sadanie pôdy

				dažďovou alebo podzemnou vodou)	
				Vyliatie ľadovcového jazera	

Výstavba nových budov

Aby nedošlo k výraznému narušeniu jednotlivých environmentálnych cieľov, bude výstavba nových budov spolufinancovaná programom realizovaná v súlade s nasledujúcimi pravidlami.

Environmentálny cieľ	Pravidlo uplatňované prijímateľmi
Udržiateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov	<p>V prípade inštalácie nasledujúcich zariadení na využívanie vody, a to s výnimkou ich inštalovania v jednotkách obytných budov, sa na základe výrobnej dokumentácie, osvedčovania budov alebo existujúceho štítku výrobku v Únii potvrdzuje v súlade s technickými špecifikáciami spotreba vody týchto konkrétnych zariadení:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prietok sa zaznamenáva pri štandardnom referenčnom tlaku 3 – 0/+ 0,2 baru alebo v prípade výrobkov s nízkym tlakom 0,1 – 0/+ 0,02. 2. Prietok pri nižšom tlaku 1,5 – 0/+ 0,2 baru je $\geq 60\%$ maximálneho dostupného prietoku. 3. V prípade sprích s miešacou batériou je referenčná teplota 38 ± 1 °C. 4. Ak musí byť prietok nižší ako 6 l/min., vyhovuje pravidlu stanovenému v bode 2. 5. V prípade kohútikov sa vykonáva postup z časti 10.2.3 normy EN 200, a to s týmito výnimkami: <ul style="list-style-type: none"> a) v prípade kohútikov, ktoré nie sú obmedzené len na použitie pri nízkom tlaku: použitie tlaku 3 – 0/+ 0,2 baru striedavo na teplý a studený prívod; b) v prípade kohútikov, ktoré sú obmedzené len na použitie pri nízkom tlaku: použitie tlaku 0,4 – 0/+ 0,02 baru na teplý a studený prívod a úplné otvorenie ovládača prietoku. <p>Spotreba vody v prípade:</p>

	<p>a) kohútikov umývadiel a kohútikov v kuchyni, ktorých maximálny prietok vody je 6 l/min.;</p> <p>b) sprch, ktorých maximálny prietok vody je 8 l/min.;</p> <p>c) WC vrátane príslušenstva, mís a splachovacích nádrží, ktorých úplný objem splachovacej vody je maximálne 6 litrov a maximálny priemerný objem splachovacej vody je 3,5 litra;</p> <p>d) pisoárov, ktoré spotrebujú maximálne 2 litre za hodinu na jednu misu. Splachovacie pisoáre majú maximálny úplný objem splachovacej vody 1 liter.</p> <p>S cieľom zabrániť vplyvu staveniska táto činnosť spĺňa nasledujúce stanovené kritériá:</p> <p>Riziká zhoršovania životného prostredia súvisiace so zachovaním kvality vody a zabránením nedostatku vody sa identifikujú a riešia s cieľom dosiahnuť dobrý stav vôd a dobrý ekologický potenciál podľa vymedzenia z článku 2 bodov 22 a 23 nariadenia (EÚ) 2020/852 v súlade so smernicou 2000/60/ES³⁶ a s plánom riadenia využívania a ochrany vôd vypracovaným na jej základe pre potenciálne ovplyvnený vodný útvar alebo vodné útvary po konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami.</p> <p>Ak sa vykoná posúdenie vplyvov na životné prostredie podľa smernice 2011/92/EÚ,³⁷ ktoré bude zahŕňať posúdenie vplyvu na vodu podľa smernice 2000/60/ES, za predpokladu vyriešenia zistených rizík sa nevyžaduje žiadne ďalšie posúdenie vplyvu na vodu.</p>
Prechod na obehové hospodárstvo	V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie je aspoň 70 % (hmotnosti)

³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1). V prípade činností v tretích krajinách sa na zmiernenie nepriaznivého vplyvu na stav vodného útvaru vykonajú všetky realizovateľné kroky v súlade s platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo medzinárodnými normami, v ktorých sa presadzujú rovnocenné ciele dobrého stavu vôd a dobrého ekologického potenciálu prostredníctvom rovnocenných procesnoprávných a hmotnoprávných pravidiel, t. j. plánu riadenia využívania a ochrany vôd vypracovaného na základe konzultácií s príslušnými zainteresovanými stranami, ktorým sa zabezpečuje 1. posúdenie vplyvu činností na identifikovaný stav alebo ekologický potenciál potenciálne ovplyvneného vodného útvaru alebo vodných útvarov a 2. zabránenie zhoršeniu dobrého stavu/ekologického potenciálu, prípadne, ak to nie je možné, 3. sa toto zhoršenie opodstatňuje nedostatkom lepších alternatív pre životné prostredie, ktoré by neboli neprimerane nákladné/technicky neuskutočniteľné.

³⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1)

	<p>stavebného odpadu a odpadu z demolácie, ktorý nie je nebezpečný (okrem prirodzene sa vyskytujúceho materiálu uvedeného v kategórii 17 05 04 v európskom katalógu odpadov stanovenom v rozhodnutí 2000/532/ES)³⁸ a pochádza zo staveniska, pripravených na opätovné použitie, recykláciu a iné materiálové zhodnotenie, a to vrátane činností spätného zasypávania, pri ktorých sa využije odpad ako náhrada za iné materiály. Prevádzkovatelia obmedzujú vznik odpadu v procesoch súvisiacich s výstavbou a demoláciou v súlade s Protokolom EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie,³⁹ pričom prihliadajú na najlepšie dostupné techniky a využívajú selektívnu demoláciu, aby bolo možné odstránenie nebezpečného odpadu a bezpečné nakladanie s ním, ako aj selektívne odstraňovanie materiálov pomocou dostupných triediacich systémov pre stavebný odpad a odpad z demolácie, čím sa uľahčí opätovné používanie a vysokokvalitná recyklácia.</p> <p>Projektmi budov a technikami ich výstavby sa podporuje obehovosť, a najmä sa preukazuje na základe odkazu na normu ISO 20887⁴⁰ alebo iné normy posudzovania demontáže alebo prispôbitelnosti budov, ako sa v ich návrhoch dosahuje väčšia efektívnosť pri využívaní zdrojov, prispôbitelnosť, flexibilita a rozobratelnosť, aby sa zabezpečilo ich opätovné použitie a recyklácia.</p>
Prevenčia a kontrola znečisťovania životného prostredia	<p>Stavebné prvky a materiály použité pri výstavbe spĺňajú nasledujúce kritériá.</p> <p>Táto činnosť nemá za následok výrobu, uvedenie na trh alebo používanie:</p> <p>a) látok uvedených v prílohe I alebo II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktoré sú prítomné v podobe neúmyselného stopového množstva kontaminantu;</p>

³⁸ Rozhodnutie Komisie 2000/532/ES z 3. mája 2000 nahradzujúce rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS o odpadoch, a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (Ú. v. ES L 226, 6.9.2000, s. 3).

³⁹ Protokol EÚ o nakladaní so stavebným odpadom a odpadom z demolácie (verzia zo 4. júna 2021: https://ec.europa.eu/growth/content/eu-construction-and-demolition-waste-protocol-0_en).

⁴⁰ ISO 20887:2020, Udržateľnosť budov a stavebnoinžinierskych prác. Návrh na zabezpečenie demontáže a prispôbitelnosti. Zásady, požiadavky a usmernenia (verzia zo 4. júna 2021: <https://www.iso.org/standard/69370.html>).

	<p>b) ortuti a zlúčenín ortuti, jej zmesí a výrobkov s prídavkom ortuti podľa vymedzenia z článku 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/852;</p> <p>c) látok uvedených v prílohe I alebo II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch;</p> <p>d) látok uvedených v prílohe II k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/65/EÚ, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktoré sú v plnom súlade s článkom 4 ods. 1 uvedenej smernice;</p> <p>e) látok uvedených v prílohe XVII k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktoré sú v plnom súlade s podmienkami uvedenými v danej prílohe;</p> <p>f) látok, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článku 57 nariadenia (ES) č. 1907/2006 a boli identifikované v súlade s článkom 59 ods. 1 uvedeného nariadenia, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktorých použitie je preukázateľne veľmi dôležité pre spoločnosť;</p> <p>g) iných látok, ktoré spĺňajú kritériá stanovené v článku 57 nariadenia (ES) č. 1907/2006, a to či už samotných alebo v zmesiach či výrobkoch, s výnimkou látok, ktorých použitie je preukázateľne veľmi dôležité pre spoločnosť.</p> <p>Stavebné prvky a materiály použité pri výstavbe budov, ktoré môžu prísť do kontaktu s obyvateľmi,⁴¹ emitujú:</p> <ul style="list-style-type: none"> - menej ako 0,06 mg formaldehydu na m³ materiálu alebo prvku, čo sa preukáže skúšaním v súlade s podmienkami uvedenými v prílohe XVII k nariadeniu (ES) č. 1907/2006 a - menej ako 0,001 mg karcinogénnych prchavých organických zlúčenín kategórií 1A a 1B na m³ materiálu alebo prvku, čo sa preukáže skúšaním v súlade s normou CEN/EN 16516 a ISO 16000-3:2011⁴² alebo inými
--	--

⁴¹ Týka sa to náterových farieb a lakov, stropných obkladov, podlahových krytín vrátane súvisiacich lepidiel a tesniacich materiálov, vnútornej izolácie a povrchových úprav interiérov, napríklad takých, ktorými sa odstraňuje vlhkosť a pleseň.

⁴² ISO 16000-3:2011, O vzduchu vo vnútorných priestoroch. Časť 3: Stanovenie formaldehydu a iných karbonylových zlúčenín v ovzduší vo vnútorných priestoroch a v ovzduší skúšobnej komory. Metóda aktívneho výberu vzorky (verzia zo 4. júna 2021: <https://www.iso.org/standard/51812.html>).

	<p>rovnocennými normalizovanými skúšobnými podmienkami a metódami určovania.⁴³</p> <p>Ak sa nová stavba nachádza na potenciálne kontaminovanom mieste (opustenom priemyselnom pozemku), musí sa na ňom vykonať zisťovanie možných kontaminantov, napríklad na základe normy ISO 18400.⁴⁴</p> <p>Sú zavedené opatrenia na zníženie emisií hluku, prachu a znečisťujúcich látok počas stavebných alebo údržbárskych prác.</p>
Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov	<p>Táto činnosť je v súlade s nasledujúcimi kritériami:</p> <p>Posúdenie vplyvov na životné prostredie alebo preskúmanie⁴⁵ sa uskutočnilo v súlade so smernicou 2011/92/EÚ.⁴⁶</p> <p>V prípade uskutočnenia posúdenia vplyvov na životné prostredie sa vykonávajú požadované zmierňujúce a kompenzačné opatrenia na ochranu životného prostredia.</p> <p>V prípade lokalít alebo činností na územiach citlivých na biodiverzitu alebo v ich blízkosti (vrátane chránených území sústavy Natura 2000, lokalít svetového dedičstva UNESCO a kľúčových oblastí biodiverzity, ako aj ostatných chránených území) sa v prípade potreby uskutočnilo vhodné posúdenie,⁴⁷ a na jeho základe sa vykonávajú potrebné zmierňujúce opatrenia.⁴⁸</p> <p>Nová stavba sa nestavia na týchto druhoch pozemkov:</p>

⁴³ Prahové hodnoty emisií karcinogénnych prchavých organických zlúčenín sa vzťahujú na 28-dňové skúšobné obdobie.

⁴⁴ Rad noriem ISO 18400 týkajúcich sa kvality pôdy – Výber vzorky.

⁴⁵ Postup, na základe ktorého príslušný orgán určuje, či majú byť projekty uvedené v prílohe II k smernici 2011/92/EÚ predmetom posúdenia vplyvov na životné prostredie (ako sa uvádza v článku 4 ods. 2 uvedenej smernice).

⁴⁶ V prípade činností v tretích krajinách sa v súlade s rovnocennými platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo medzinárodnými normami, v ktorých sa vyžaduje vykonanie posúdenia vplyvov na životné prostredie alebo preskúmania, použije napríklad výkonnostná norma Medzinárodnej finančnej korporácie č. 1: Posúdenie a riadenie environmentálnych a sociálnych rizík.

⁴⁷ V súlade so smernicami 2009/147/ES a 92/43/EHS. V prípade činností prebiehajúcich v tretích krajinách sa v súlade s rovnocennými platnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo medzinárodnými normami, ktorých cieľom je ochrana prirodzených biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a v ktorých sa vyžaduje vykonanie 1. postupu preskúmania na určenie toho, či je v prípade danej činnosti potrebné vhodné posúdenie možných vplyvov na chránené biotopy a druhy; 2. takéhoto vhodného posúdenia, ak sa na základe preskúmania určí, že je potrebné, použije napríklad výkonnostná norma Medzinárodnej finančnej korporácie č. 6: Ochrana biodiverzity a udržateľný manažment živých prírodných zdrojov.

⁴⁸ Uvedené opatrenia majú slúžiť na zabezpečenie toho, aby projekt, plán alebo činnosť nemali žiadne významné vplyvy na ciele ochrany chráneného územia.

	<p>a) na ornej pôde a pestovateľskej ploche so strednou až vysokou úrovňou úrodnosti a biodiverzitou pod zemou, ako sa uvádza v prieskume EÚ LUCAS;⁴⁹</p> <p>b) na zelených lúkach s uznanou vysokou hodnotou biodiverzity a na pôde, ktorá slúži ako biotop ohrozených druhov (flóry aj fauny) uvedených v európskej červenej knihe⁵⁰ alebo v Červenej knihe IUCN;⁵¹</p> <p>c) na pôde zodpovedajúcej vymedzeniu pojmu „les“ z vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré bolo použité v národnej inventúre skleníkových plynov, alebo, ak nie je k dispozícii, vymedzeniu pojmu „les“ organizácie FAO.⁵²</p>
Adaptácia na zmenu klímy	<p>Z rizík uvedených v nižšie sa nachádzajúcej tabuľke sa na základe vykonania dôsledného posúdenia klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy v nasledujúcich krokoch identifikujú fyzické klimatické riziká, ktoré sú pre činnosť podstatné:</p> <ul style="list-style-type: none"> • preverenie činnosti s cieľom identifikovať, ktoré fyzické klimatické riziká zo zoznamu uvedeného v tabuľke Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev môžu ovplyvniť výkon hospodárskej činnosti počas jej očakávanej životnosti; • v prípade posúdenia činnosti ako ohrozenej jedným alebo viacerými fyzickými klimatickými rizikami uvedenými v tabuľke Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev – posúdenie klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy s cieľom posúdiť závažnosť fyzických klimatických rizík pre hospodársku činnosť; • posúdenie adaptačných riešení, ktorými sa môže zmierniť identifikované fyzické klimatické riziko. • Posúdenie klimatických rizík a zraniteľnosti voči zmene klímy je primerané rozsahu činnosti a jej očakávanej životnosti, a to takto:

⁴⁹ JRC ESDCA, LUCAS: rámcový štatistický prehľad pôdy a jej využitia (verzia zo 4. júna 2021: <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/projects/lucas>).

⁵⁰ IUCN, Európska červená kniha ohrozených druhov IUCN (verzia zo 4. júna 2021: <https://www.iucn.org/regions/europe/our-work/biodiversity-conservation/european-red-list-threatened-species>).

⁵¹ IUCN, Červená kniha ohrozených druhov IUCN (verzia zo 4. júna 2021: <https://www.iucnredlist.org>).

⁵² Pôda rozprestierajúca sa na ploche viac ako 0,5 hektára so stromami vyššími ako päť metrov a viac ako 10 % korunovým zápojom alebo so stromami schopnými dosiahnuť tieto prahové hodnoty in situ. Nezahŕňa pôdu, ktorá sa používa prevažne ako poľnohospodárska alebo mestská pôda; (FAO – Globálne posúdenie zdrojov. Pojmy a ich vymedzenie, 2020) (verzia zo 4. júna 2021: <http://www.fao.org/3/I8661EN/i8661en.pdf>).

- v prípade činností s očakávanou životnosťou do 10 rokov sa posúdenie vykonáva aspoň na základe projekcií klímy v najmenšom vyhovujúcom rozsahu;
- v prípade všetkých ostatných činností sa posúdenie vykonáva na základe najnovších a najpodrobnejších projekcií klímy v rámci rôznych existujúcich budúcich scenárov⁵³ zlučiteľných s očakávanou životnosťou činnosti, a to vrátane aspoň 10 až 30-ročných scenárov projekcií klímy pre zásadné investície.

Projekcie klímy a posúdenie vplyvov vychádzajú z najlepších postupov a dostupných usmernení, pričom sa v nich prihliada aj na najnovšie vedecké poznatky v oblasti analýzy zraniteľnosti a rizika a súvisiace metodiky v súlade s najnovšími správami Medzivládneho panela o zmene klímy,⁵⁴ vedeckými recenzovanými publikáciami a modelmi otvorených zdrojov,⁵⁵ prípadne platenými modelmi.

V prípade existujúcich činností a nových činností, pri ktorých sa využíva existujúci hmotný majetok, hospodársky subjekt realizuje počas obdobia až piatich rokov fyzické aj nefyzické riešenia (ďalej len „adaptačné riešenia“) na zmiernenie najvýznamnejších identifikovaných fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné. Na realizáciu týchto riešení sa vypracuje príslušný plán adaptácie.

V prípade nových činností a existujúcich činností, pri ktorých sa využíva nový hmotný majetok, hospodársky subjekt začlení adaptačné riešenia na zmiernenie najvýznamnejších identifikovaných fyzických klimatických rizík, ktoré sú pre danú činnosť podstatné, už do fázy návrhu a výstavby a realizuje ich ešte pred začatím operácií.

Realizované adaptačné riešenia nemajú nepriaznivý vplyv na adaptačné snahy ani na úroveň odolnosti iných ľudí, prírody, kultúrneho dedičstva, majetku a iných hospodárskych činností voči fyzickým klimatickým rizikám; sú zlučiteľné s miestnymi, odvetvovými, regionálnymi alebo vnútroštátnymi stratégiami a plánmi adaptácie a v čo

⁵³ K budúcim scenárom patria reprezentatívne profily vývoja koncentrácie Medzivládneho panela o zmene klímy RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 a RCP8.5

⁵⁴ Hodnotiace správy o zmene klímy: Dôsledky, adaptácia a zraniteľnosť, ktoré pravidelne uverejňuje Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC), orgán Organizácie Spojených národov pre hodnotenie vedeckých poznatkov týkajúcich sa zmeny klímy, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

⁵⁵ Ako napríklad služby programu Copernicus riadené Európskou komisiou.

najväčšej miere sa v nich prihliada na využívanie riešení blízkejšie prírode⁵⁶ alebo modrej či zelenej infraštruktúry.⁵⁷

Klasifikácia klimatických nebezpečenstiev.

	Súvisiace s teplotou	Súvisiace s vetrom	Súvisiace s vodou	Súvisiace s pevnou hmotou
Chronické	Meniaci sa teplota (vzduch, sladká voda, morská voda)	Meniace sa veterné pomery	Meniace sa zrážkové pomery a typy zrážok (dážď, krupobitie, sneh/ľad)	Pobrežná erózia
	Teplotný stres		Zrážky alebo hydrologická variabilita	Degradácia pôdy
	Variabilita teplôt		Acidifikácia oceánov	Erózia pôdy
	Roztápanie permafrostu		Prienik slanej vody	Soliflukcia
			Zvyšovanie hladiny morí	
			Nedostatok vody	
Akútne	Vlna horúčav	Cyklóny, hurikány, tajfúny	Sucho	Lavína

⁵⁶ Riešenia blízke prírode sú podľa vymedzenia „riešeniami inšpirovanými a podporovanými prírodou, sú nákladovo efektívne a súbežne poskytujú environmentálne, sociálne a hospodárske výhody a pomáhajú budovať odolnosť. Takéto riešenia prinášajú do miest, krajiny a morského prostredia čoraz rozmanitejšiu prírodu a prírodné prvky a procesy prostredníctvom systémových intervencií prispôsobených miestnym podmienkam a efektívne využívajúcich zdroje.“ Riešenia blízke prírode sú teda prínosné pre biodiverzitu a podporujú širokú škálu ekosystémových služieb (verzia z 4. júna 2021]: <https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs>).

⁵⁷ Pozri oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Zelená infraštruktúra – Zvelaďovanie prírodného kapitálu Európy [COM(2013) 0249 final].

		Studená vlna/mráz	Búrka/víchrice (vrátane snehovej, prachovej a piesočnej víchrice)	Intenzívne zrážky (dážď, krupobitie, sneh/ľad)	Zosuv pôdy
		Prírodný požiar	Tornádo	Povodeň (pobrežná záplava, riečna povodeň, podmáčanie územia dažďovou alebo podzemnou vodou)	Sadanie pôdy
				Vyliatie ľadovcového jazera	
Zmiernenie zmeny klímy	<p>Budova nie je určená na ťažbu, uskladňovanie, prepravu ani výrobu fosílnych palív.</p> <p>Potreba primárnej energie,⁵⁸ na základe ktorej sa určuje energetická hospodárnosť budovy, ktorá je výsledkom výstavby, je aspoň o 10 % nižšia ako prahová hodnota stanovená pre požiadavky na budovu s takmer nulovou spotrebou energie vo vnútroštátnych opatreniach, ktorými sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ. Energetická hospodárnosť sa osvedčuje na základe osvedčenia o energetickej hospodárnosti.</p>				

⁵⁸ Vypočítaný objem energie potrebnej na uspokojenie dopytu po energii v rámci bežného používania budovy vyjadrený číselným ukazovateľom celkového využívania primárnej energie v kWh/m² ročne a vychádzajúci z príslušnej národnej metodiky výpočtu, ako je uvedený v osvedčení o energetickej hospodárnosti.